

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain ja vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamiseksi

Johdanto

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää lausuntoanne luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain ja vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamiseksi.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lakia valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä siten, että vapaan sivistystyön oppilaitosten ylläpitäjille säädettäisiin mahdolliseksi tallentaa vapaassa sivistystyössä hankitun vapaatavoitteisen koulutuksen tuottama osaaminen valtakunnalliseen Koski-tietovarantoon. Tallentaminen edellyttäisi opiskelijan pyyntöä. Lisäksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi oppivelvollisuuskoulutukseen liittyvä tallentamisvelvollisuus oppivelvollisuuslain (/) 5 §:n 2 momentissa tarkoitetussa koulutuksessa olevista opiskelijoista. **Koska oppivelvollisuuden laajentamista koskeva esitys on vielä eduskunnan käsiteltävänä, on tähän hallituksen esityksen pykäläluonnokseen merkitty, miltä osin esitysluonnos on riippuvainen oppivelvollisuuden laajentamista koskevasta esityksestä.**

Lisäksi esitetään muutettavaksi lakia vapaasta sivistystyöstä siten, että se sisältäisi säännöksen siitä, kuinka tietovarantoon tallennettavien vapaatavoitteisten koulutusten laajuus määritellään opintopisteinä ja kuinka opiskelijan osaaminen arvioidaan.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.8.2021.

Tausta

Pääministeri Marinin hallitusohjelmassa on asetettu tavoitteeksi, että koulutus- ja osaamistaso nousevat kaikilla koulutusasteilla, oppimiserot kaventuvat ja koulutuksellinen tasa-arvo lisääntyy. Tavoitteen toteuttamista edistetään hallitusohjelman kirjauksella, jonka mukaan laaditaan kansalliset osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen periaatteet, joiden tavoitteena on tehdä eri tavoin hankittu yksilön osaaminen näkyväksi työelämässä ja koulutusjärjestelmässä. Lisäksi hallitusohjelman mukaisesti toteutetaan parlamentaarinen jatkuvan oppimisen uudistus, jolla vastataan läpi elämän jatkuvaan tarpeeseen kehittää ja uudistaa omaa osaamista. Uudistuksen kokonaistarkastelussa otetaan huomioon muun muassa osaamisen tunnistamisen niveltymisen uuteen järjestelmään.

Opetus- ja kulttuuriministeriö asettama vapaan sivistystyön kautta hankitun osaamisen tunnistamista ja tunnustamista valmisteleva työryhmä (OKM/62/0404/2018) esitti yksimielisesti muistiossaan (Vapaan sivistystyön kautta hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamisen tunnistamista ja tunnustamista valmistelevan työryhmän muistio, opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2019:46) muun muassa, että niin kutsuttua Koski-tietovarantoa koskeva lainsäädäntö muutettaisiin siten, että vapaassa sivistystyössä saavutettu vapaatavoitteisen koulutuksen tuottama osaaminen voitaisiin viedä tietovarantoon 1.8.2021 lähtien.

Oppivelvollisuuslain 5 §:n 2 momentissa on kyse kansanopistossa järjestettävästä koulutuksesta, jossa noudatetaan kotoutumisen edistämisestä annetun lain mukaisia aikuisten maahanmuuttajien kotoutuskoulutuksen opetussuunnitelman perusteita tai Opetushallituksen laatimaa maahanmuuttajille tarkoitettua koulutuksen opetussuunnitelmasuosituksia. Kyseistä koulutusta koskevaa tallentamisvelvollisuutta ei ollut oppivelvollisuuden laajentamista koskevassa hallituksen esityksessä.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on saada vapaan sivistystyön kautta hankittu muu kuin tutkintotavoitteinen osaaminen näkyväksi säätämällä mahdolliseksi vapaan sivistystyön oppilaitoksissa hankitun osaamista kuvaavien suoritustietojen tallentaminen Koski-tietovarantoon. Vapaassa sivistystyössä järjestettävä vapaatavoitteinen tutkintoon johtamaton opiskelu tuo osallistujille monenlaista työelämässä ja vapaa-ajalla tarvittavaa osaamista, jonka tunnistamista ja tunnustamista tulisi helpottaa ja parantaa. Esityksellä toteutetaan tavoitetta osaamisperusteisuuden ulottamisesta läpi koulutusjärjestelmän ja edistetään jatkuvaa oppimista opiskelijan tarpeista lähtien.

Vastausohjeet vastaanottajille

Opetus- ja kulttuuriministeriö varaa teille mahdollisuuden antaa lausuntonne luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain ja vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamiseksi.

Koska oppivelvollisuuden laajentamista koskeva esitys on vielä eduskunnan käsiteltävänä, on tähän hallituksen esityksen pykäläluonnokseen merkitty, miltä osin esitysluonnos on riippuvainen oppivelvollisuuden laajentamista koskevasta esityksestä.

Myös tahot, joita ei ole erikseen mainittu jakelussa, voivat toimittaa ministeriölle lausuntonsa.

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Jos lausuntopalvelu.fi:tä ei ole mahdollista käyttää, lausunnon voi toimittaa opetus- ja kulttuuriministeriön kirjaamoon sähköpostitse (kirjaamo@minedu.fi) tai postitse PL 29, 00023 Valtioneuvosto.

Lausunnot pyydetään jaottelamaan lausuntopyyntöissä ilmoitettujen väliotsikoiden mukaisesti jatkokäsittelyyn helpottamiseksi. Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Käyttäjätuki: Jos sinulla on kysyttävää, ota tarvittaessa yhteys organisaatiosi pääkäyttäjään (ministeriöt) tai käyttäjätukeen osoitteessa lausuntopalvelu.om@om.fi.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan 15.1.2021 mennessä

Valmistelijat

Asiantuntija Petra Heikkinen
puh. +358 295 330 068
petra.heikkinen@minedu.fi

Hallitussihteeri
Marjaana Larpa
puh. +358 295 330 350
marjaana.larpa@minedu.fi

Liitteet:

[Lagar om ändring av lagen om nationella studie- och examensregister och lagen om fritt bildningsarbete .pdf](#)

[Luonnos hallituksen esitykseksi.pdf](#)

Jakelu:

Ahjolan Setlementti ry
Ahlmanin koulun Säätiö sr
Alajärven kaupunki
Alavuden kaupunki (1)
Alkio-Opiston kannatusyhdistys ry
Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry
Auralan Setlementti ry
Axxell Utbildning Ab
Bildningsalliansen rf
Borgå folkakademi Ab
Demokraattinen Sivistysliitto - Demokratiska Bildningsförbundet ry
Elinkeinoelämän keskusliitto
Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA
Erityiskansanopiston kannatusyhdistys ry
Espoon kaupunki (1)
Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia
Etelä-Karjalan kansalaisopisto-säätiö

Etelä-Pohjanmaan Korkeakouluyhdistys ry
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Eurajoen kristillisen opiston kannatusyhdistys r.y.
Folkhälsan Utbildning Ab
Folkhälsan Utbildning Ab
Forssan kaupunki
Fria Kristliga Folkhögskolföreningen FKF rf
Garantiföreningen för Evangeliska folkhögskolan i Svenskfinland rf
Haapajärven kaupunki
Haapaveden kaupunki
Haapaveden Opiston kannatusyhdistys ry
Haminan kaupunki (1)
HAMK Akatemia Oy
Hangon kaupunki
Harjulan Setlementti ry
Hausjärven kunta
Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö sr
Helsingin kaupunki
Helsingin seudun kesäyliopistosäätiö sr
Hyrnsalmen kunta
Hyvinkään kaupunki (1)
Hämeenkyrön kunta
lin kunta
Iisalmen kaupunki (1)
Iitin kunta
Ikaalisten kaupunki
Ilmajoen kunta (1)
Ilomantsin kunta
Imatran kaupunki
Ingå kommun / Inkoon kunta
Iso Kirja Ry
Itä-Hämeen kansansivistystyön säätiö sr
Itä-Karjalan Kansanopistoseura ry
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy
Itä-Suomen yliopistoseura ry
Jakobstad stad / Pietarsaaren kaupunki
Joensuun kaupunki
Jokelan kansalaisopiston kannatusyhdistys r.y
Jokioisten kunta
Joutsan kunta (1)
Joutsenon Opiston kannatusyhdistys ry
Juuan kunta
Jyränkölän Setlementti ry
Jyväskylän Setlementti ry
Jyväskylän kaupunki
Jyväskylän kesäyliopistoyhdistys ry
Jyväskylän kristillisen opiston säätiö sr
Jämsän kaupunki
Jämsän kristillinen opisto ry
Järvenpään kaupunki (1)

Järvilakeuden kansalaisopiston kannatusyhdistys ry
Kaarinan kaupunki
Kainuun korkeakouluyhdistys ry
Kainuun Opisto Oy
Kajaanin kaupunki
Kalajoen kaupunki (1)
Kalajoen Kristillisen Opiston Kannatusyhdistys ry
Kalliolan Settlementti ry
Kampman Eija
Kanneljärven kansanopiston kannatusyhdistys ry
Kannuksen kaupunki
Kansalaisopistojen liitto ry
Kansallinen koulutuksen arviointikeskus
Kansallinen Sivistysliitto ry
Kansallisarkisto
Kansan Sivistystyön Liitto KSL ry
Kansaneläkelaitos, etuusosasto ja tutkimusosasto
Karkkilan kaupunki (1)
Karstulan Evankelisen Kansanopiston Kannatusyhdistys ry
Karstulan kunta (1)
Kaskisten kaupunki
Kauhajoen evankelisen opiston kannatusyhdistys ry
Kauhajoen kaupunki (1)
Kauniaisten kaupunki
Kaustisen Evankelisen Opiston Kannatusyhdistys ry
Kemijärven kaupunki (1)
Kemin kaupunki (1)
Kempeleen kunta (1)
Keravan kaupunki (1)
Keski-Pohjanmaan korkeakouluyhdistys ry
Keski-Pohjanmaan Koulutusyhtymä
Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä
Keuruun kaupunki
Kimitoöns kommun / Kemiönsaaren kunta
Kinnulan kunta
Kirkkohallitus/Kirkon työmarkkinalaitos
Kirkkonummen kunta (1)
Kirkkopalvelut ry
Kisakalliosäätiö
Kiteen Evankelisen Kansanopiston kannatusyhdistys ry
Kiteen kaupunki (1)
Kittilän kunta (1)
Kiuruveden kaupunki
Kokemäen kaupunki
Kokkolan kaupunki (2)
Kolarin kunta
Korkeasti koulutettujen työmarkkinakeskusjärjestö Akava ry
Korpisaaren Säätiö sr
Korsholms kommun / Mustasaaren kunta
Koskelan Settlementti ry
Kotkan kaupunki (1)

Koulutuskuntayhtymä OSAO
Koulutuskuntayhtymä Tavastia
Kouvolan kaupunki (1)
Kronoby kommun / Kruunupyyn kunta
KT Kuntatyönantajat
Kuopion kaupunki (3)
Kuortaneen urheiluopistosäätiö sr
Kurikkalan Setlementti ry
Kuurojen Liitto ry
Kuusamo-opiston kannatusyhdistys ry
Kvarnen Samkommun
Kymenlaakson liitto
Kymenlaakson Opiston Kannatusyhdistys ry
Laajasalon opiston säätiö sr
Lahden kansanopiston säätiö sr
Laitilan kaupunki
Lapin aluehallintovirasto
Lapinlahden kunta (1)
Lapuan kaupunki (1)
Laukaan kunta
Liedon kunta (1)
Lieksan kaupunki (1)
Lieksan kristillisen opiston kannatusyhdistys ry
Liestuoreen Setlementti ry
Limingan kansanopiston Kannattajayhdistys ry
Limingan kunta (1)
Linnalan Setlementti ry
Lohjan kaupunki (2)
Loimaan evankelisen kansanopiston säätiö sr
Loimaan kaupunki (1)
Lopen kunta (1)
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Loviisan kaupunki
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Länsi-Suomen opistoyhdistys ry
Lärkkulla-stiftelsen sr
Maaseudun Sivistysliitto ry
Malax kommun / Maalahden kunta
Merikarvian kunta
Mikkelin kaupunki (1)
Mikkelin kesäyliopiston kannatusyhdistys ry
Muhoksen kunta (1)
Muonion kunta
Muurlan Evankelisen Opiston Säätiö sr
Mäntsälän kunta (1)
Mänttä-Vilppulan kaupunki
Mäntyharjun kunta (1)
Naantalin kaupunki (1)
Naisjärjestöjen Keskusliitto ry
Nokian kaupunki (1)
Nurmeksens kaupunki (1)

Nurmijärven Opiston kannatusyhdistys ry
Nykarleby stad / Uusikaarlepyy
Närpes stad / Närpiön kaupunki
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeusministeriö
Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry
Opetushallitus
Opintokeskukset ry
Opintotoiminnan Keskusliitto ry
Oriveden kaupunki (1)
Otsolan Kannatusyhdistys ry
Paasikiviopistoyhdistys ry
Paimion kaupunki
Palkansaajien koulutussäätiö sr
Palkansaajien tutkimuslaitos (PT)
Palloilu Säätiö sr
Paltamon kunta
Pargas stad / Paraisten kaupunki
Parikkalan kunta (1)
Pedersöre kommun / Pedersören kunta
Perheniemen Evankelisen Opiston Kannatusyhdistys r.y.
Peruskansan Sivistysliitto ry
Peräpohjolan Kansanopiston Kannatusyhdistys ry
Pieksämäen kaupunki
Pielaveden kunta (1)
Pihtiputaan kunta (1)
Pohjantähti-opiston kannatusyhdistys ry
Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä
Pohjois-Pohjanmaan kesäyliopistoseura ry
Pohjois-Satakunnan kansanopiston kannatusyhdistys ry
Pohjois-Savon Kansanopistoseura r.y.
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Porin kaupunki
Portaanpää ry
Porvoon kaupunki (2)
Posion kunta
Pro Lukio ry
Puolangan kunta
Puumalan kunta (1)
Päijät-Hämeen kesäyliopistoyhdistys ry
Päivölän kansanopiston kannattajayhdistys ry
Pöytyän kunta (1)
Raahen kaupunki (1)
Raision kaupunki
Ranuan kristillinen kansanopistoyhdistys ry
Ranuan kunta (1)
Raseborgs stad / Raaseporin kaupunki
Raseborg-säätiö sr
Raudaskylän Kristillinen Opisto r.y.
Rauman kaupunki (1)
Rautjärven kunta

Reisjärven Kristillinen Kansanopistoyhdistys ry
Riihimäen kaupunki (1)
Rovalan Setlementti ry
Rovaniemen kaupunki (1)
Rovaniemen koulutuskuntayhtymä
Ruokolahden kunta (1)
Ruoveden kunta
Saamelaiskäräjät
Saarijärven kaupunki (1)
Sallan kunta (1)
Salon kaupunki (1)
Samkommunen för Västra Nylands folkhögskola
SASKY koulutuskuntayhtymä
Sastamalan kaupunki (2)
Savitaipaleen kunta
Savonlinnan kesäyliopistoyhdistys ry
Savonlinnan Kristillinen Opisto ry
Seinäjoen kaupunki (1)
Setlementti Kainulan Kannatusyhdistys ry
Setlementti Kyröskoskela ry
Siikajoen kunta
Siilinjärven kunta (2)
Sipoon kunta (1)
Sivistysliitto Kansalaisfoorumi SKAF ry.
Sivistystyönantajat
Snellman-Instituutti ry
Snellman-korkeakoulu
Someron kaupunki (1)
Sonkajärven kunta (1)
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö
Sotkamon kunta (1)
Stiftelsen för Hangö sommaruniversitet sr
Sulkavan kunta (1)
Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto - SAKKI ry
Suomen ammattiliittojen keskusjärjestö SAK
Suomen Diakoniaopisto - SDO Oy
Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetyksen ry
Suomen Kansanopistoyhdistys ry
Suomen Kesäyliopistot ry
Suomen Kuntaliitto ry
Suomen Lukiolaisten Liitto ry
Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys ry
Suomen Nuorisio-Opiston Kannatusyhdistys ry
Suomen Opiskelija-Allianssi - OSKU ry
Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOK ry
Suomen Raamattuopiston Säätiö sr
Suomen Rehtorit ry
Suomen teologinen opisto ry
Suomen Urheiluopiston Kannatusosakeyhtiö
Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry
Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry

Suomen Yrittäjät ry
Suomussalmen kunta (1)
Suonenjoen kaupunki
Svenska Finlands folkting
Säkylän kunta (1)
Taiteen perusopetusliitto TPO ry
Taivalkosken kunta (1)
Tampereen kaupunki (1)
Tampereen kesäyliopistoyhdistys ry
Tanhuvaaran Säätiö
Tasa-arvoasiain neuvottelukunta TANE
Tasa-arvovaltuutettu
Teollisuusliitto ry
Terveystieteiden tutkimuskeskus
Teuvan kunta (1)
Tietosuojavaltuutettu
Tilastokeskus
Tohmajärven kunta
Toimela ry
Toimihenkilöjärjestöjen Opintoliitto ry
Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
TUL:n Kisakeskussäätiö sr
Turun Aikuiskoulutussäätiö, Turun kesäyliopisto
Turun kristillisen opiston säätiö sr
Tuusulan kunta (1)
Työ- ja elinkeinoministeriö
Työväen akatemian kannatusosakeyhtiö
Urheiluopistojen Yhdistys Ry
Utsjoen kunta (1)
Vaalankylän kunta (1)
Vaasan kaupunki (1)
Vaasan kesäyliopisto ry - Vasa sommaruniversitet r.f
Valamon Luostari
Valkeakosken kaupunki (1)
Valkealan Kristillisen Kansanopiston Kannatusyhdistys r.y.
Valtakunnallinen valmennus- ja liikuntakeskus Oy
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus
Valtiovarainministeriö
Vammaisfoorumi ry
Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANE
Vantaan kaupunki (1)
Vapaa sivistystyö ry
Varalan Säätiö
Varkauden kaupunki
Varsinais-Suomen aikuiskoulutussäätiö sr
Vetelin kunta
Vieremän kunta
Vihreä Sivistysliitto ry
Virtain kaupunki (1)
Vuokatin Säätiö
Vuolle Settlementti ry

Vörå kommun / Vöyrin kunta (1)
xxOulun kaupunki (1)
xxTurun kaupunki
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Ylitornion kunta
Ylivieskan kaupunki
Österbottens Svenska Kristliga Folkhögskolesällskap r.f.

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit esityksen lakipykäliin ja yksityiskohtaisiin perusteluihin

Kommentit esityksen taloudellisten vaikutusten arviointiin. Onko teillä näkökulmia lakimuutoksen käytännön toteuttamiseen, kuten vapaatavoitteisen koulutuksen tallentamisen vaatimiin taloudellisiin vaikutuksiin?

Kommentit esityksen viranomaisvaikutusten arviointiin. Onko teillä näkökulmia lakimuutoksen käytännön toteuttamiseen, kuten vapaatavoitteisen koulutuksen tallentamisen vaatimiin teknologisiin edellytyksiin tai siihen, ettei esityksessä mainittuihin opintosuoritustietoihin sovellettaisi laissa valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä (884/2017) säädettyä 10 §:ä eikä 29 § 2 ja 4 momentteja tietojen luovuttamisesta tietovarannosta?

Kommentit esityksen muihin vaikutusten arviointeihin

Kommentit esityksen tietosuoja- ja tiedonhallintavaikutusten arviointiin. Onko teillä näkökulmia lakimuutoksen käytännön toteuttamiseen, kuten opiskelijalta edellytettävään pyyntöön?

Muut kommentit

Max. 1 A4-sivun tiivistelmä lausunnosta

Voit jättää liitteitä lausunnon yhteyteen. Sallittuja tiedostoformaatteja ovat: pdf, doc, docx, xls, xlsx, ppt, pptx, csv, txt, rtf, zip, jpg, jpeg, png, gif and tif. Liitetiedostojen koko tulee olla pienempi kuin 50 Mb.

Pirhonen Eeva-Riitta
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Heikkinen Petra

OKM